

VÁLOGATÁS AZ IPARJOGVÉDELMI SZAKÉRTŐI TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

FORMATERVEZÉSIMINTA-OLTALOMMAL VÉDETT BABAVÉDŐ ESZKÖZÖK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

ISZT-5/2022

I. Megbízás és a tényállás

1. A megbízó megkeresésében szakértői vélemény elkészítését kérte az Iparjogvédelmi Szakértői Testülettől (ISZT) formatervezésiminta-oltalommal védett babavédő eszközök összehasonlításának kérdésében.
2. A megbízó a következő iratot bocsátotta a testület rendelkezésére: a *** lajstromszámú magyar formatervezésiminta-oltalom elektronikus adatlapja, megadó határozata és ábrázolása.
3. Az ISZT-hez benyújtott kérelemben előadottak alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

A megbízó formatervezésiminta-oltalmi bejelentést tett a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához (SZTNH), a bejelentésben két minta oltalmát kérte. A minták szerinti termékek megnevezése „baba kúszóruha”. A bejelentést az SZTNH D*** ügyszámon vette nyilvántartásba, és a bejelentés tárgyára formatervezésiminta-oltalmat adott. A formatervezésiminta-oltalom lajstromszáma ***.

[Személy1] GB*** számon formatervezésiminta-oltalmat kapott az Egyesült Királyságban, „devices for baby care” termékmegnevezéssel. A minta ábrázolása a ... internetes oldalon látható.

II. A feltett kérdés

A megbízás alapján a szakértői vizsgálatnak a következő kérdésre kell választ adnia:

Újnak és egyéni jellegűnek tekinthető-e a *** lajstromszámú magyar formatervezésiminta-oltalom 1. számú mintája a GB*** lajstromszámú, az Egyesült Királyságban engedélyezett formatervezésiminta-oltalom mintájának ismeretében?

III. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület eljárása

1. A testület az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet által meghatározott feladatkörben, szervezeti és

- eljárási rendben, valamint a tényállásra irányadó jogszabályok, így elsősorban a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.) vonatkozó rendelkezései alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.
2. A kormányrendelet értelmében a testület a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt; a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást. A jelen szakértői vélemény megállapításai a hatályos jogszabályokon, a megbízó által benyújtott iratokon, valamint az ügy szerinti formatervezésiminta-oltalmakra vonatkozó – az iparjogvédelmi hatósági nyilvántartásban szereplő nyilvános – adatokon alapulnak; a konkrét ügyre levont következtetései csak erre a tényállásra nézve helytállóak.
 3. Ez a szakértői vélemény az ügyben eljáró bíróságokat és hatóságokat nem köti.

IV. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület álláspontja

A testület a megbízó által feltett iparjogvédelmi vonatkozású kérdésekre nézve kialakított álláspontját az alábbiakban fejt ki.

A Magyarországon engedélyezett formatervezési mintákra, illetve az ilyen minták oltalmából eredő jogokra vonatkozó rendelkezéseket az Fmtv. állapítja meg.

Az Fmtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a mintaoltalom terjedelmét a termék egészének vagy részének megjelenését befolyásoló, a mintaoltalmi lajstromban elhelyezett fényképből, rajzból vagy más grafikai ábrázolásból (a továbbiakban együtt: ábrázolás) megállapítható külső jellegzetességek határozzák meg. A kérelem megválaszolásához az ISZT a mintaoltalmi lajstromokban szereplő mintaábrázolásokat vette alapul. A mintákat megtestesítő termékek meghatározásakor a lajstromokban és a kérelemben feltüntetett termékmegnevezésekből indult ki.

Az Fmtv. 2. §-a szerint új a minta, ha azzal azonos minta nem jutott nyilvánosságra az elsőbbség időpontját megelőzően, és a mintákat egymással azonosnak kell tekinteni akkor is, ha külső jellegzetességeik csupán lényegtelen részletekben különböznek.

Az Fmtv. 3. §-a szerint pedig a mintának egyéni jellege van, ha az elsőbbség időpontja előtt nyilvánosságra jutott bármely mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tesz. Az egyéni jelleg megítélésakor figyelembe kell venni, hogy a szerző – különösen a termék természetére és az ipari, illetve kézműipari ágazat sajátosságaira tekintettel – milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát.

A GB*** lajstromszámú formatervezésiminta-oltalom szerinti minta jellegzetességei:

- egy csúcsára állított háromszögletű pajzs formájú fő elemből áll,
- a pajzs csúcsai lekerekítettek,
- a fő elem egyik oldala sötétkék színű, szélén világoskék színű keskeny szegély veszi körül,
- a fő elem másik oldala világoskék színű, szélén sárga színű keskeny szegély veszi körül,

- a csúcsára állított háromszögletű pajzs vízszintes éléhez a lekerekítés kezdete előtt két, a háromszögletű pajzs hosszanti tengelyére szimmetrikusan elhelyezett heveder van varrással rögzítve,
- a két heveder a háromszögletű pajzs hosszanti tengelyének felezővonala alatt egy közös hevederhez csatlakozik,
- a közös heveder a háromszögletű pajzs alsó csúcsához varrással rögzített hevederdarabhoz egy kék színű oldható rögzítőelemmel van rögzítve,
- a háromszögletű pajzs hosszanti tengelyének felezővonala mentén a pajzs egyik oldalához egy vízszintes heveder egyik vége van varrással rögzítve, míg a heveder másik vége a szemközti oldalra varrással rögzített hevederdarabhoz egy kék színű oldható rögzítőelemmel van rögzítve.

A megbízó HU*** lajstromszámú formatervezésiminta-oltalom szerinti 1. mintájának jellegzetességei:

- egy, a baba lába felé elkeskenyedő, mindkét oldalán azonos lila színű fő elemmel rendelkezik, amely
- két oldalán a karok szabad mozgását lehetővé tevő, a fő elem hosszanti tengelye felé ívelt karkivágással van ellátva, amely karkivágások
- a baba vállvonalánál egy-egy lekerekített vállrész közbeiktatásával egy ívelt kialakítású nyakkivágáshoz csatlakoznak,
- a vállrészt és a karkivágások alsó kiindulási pontját egy szalag köti össze, amely szalagon egy rögzítőelemekkel ellátott szélesebb szalag van elcsúsztathatóan, varrással rögzítve,
- a fő elem mindkét, lefelé egymás felé tartó oldalának középső szakaszán egy-egy keskeny szalag van négy rövid varrással rögzítve, amelyek így vezetőelemet képeznek,
- a fő elem a baba törzse alatt egy vízszintes szakaszban végződik,
- a vízszintes szakasz fölötti részen a fő elem rögzítőelemekkel van ellátva,
- a rögzítőelemekhez egy alul téglalap alakú, fölfelé elkeskenyedő, majd egy nyújtott téglalap alakban végződő és hosszirányú tengelye mentén több rögzítőelemmel ellátott, a fő elem hosszirányú tengelye mentén húzódó hátsó középső elem csatlakoztatható,
- a hátsó középső elem felső vége használati helyzetben át van hajtva a vállrészt és a karkivágások alsó kiindulási pontját összekötő szalagon, és azon vízszintesen elcsúsztathatóan, rögzítőelem segítségével rögzítve van,
- a hátsó középső elem hosszirányú tengelye mentén lévő rögzítőelemek egyikéhez keresztirányú szalag van rögzítve, amely
- keresztirányú szalag át van vezetve a fő elem oldalának középső szakaszán rögzített vezetőelemet képező keskeny szalag egy nyílásán, és egy gomb segítségével rögzítve van.

A két formai kialakítás azonos jellegzetességei:

- a baba lába felé elkeskenyedő fő elem.

A két formai kialakítás hasonló jellegzetességei:

- a fő elem hosszirányú tengelyére keresztben húzódó vízszintes heveder, illetve keresztirányú szalag,
- a vállrész közelében a fő elemhez rögzített heveder, illetve szalag.

A két formai kialakítás eltérő jellegzetességei:

- a megbízó mintája egy mindkét oldalán azonos, lila színű fő elemmel rendelkezik, míg az ellentartott mintán a fő elem egyik oldala sötétkék színű, szélén világoskék színű keskeny szegéllyel, másik oldala világoskék színű, szélén sárga színű keskeny szegéllyel,
- a megbízó mintája a fő elem felső részén karkivágásokkal és nyakkivágással rendelkezik, míg az ellentartott minta fő eleme csúcsára állított pajzs alakú, felső részén vízszintes, egyenes éllel,
- a megbízó mintájának fő eleme a baba törzse alatt egy vízszintes szakaszban végződik, míg az ellentartott minta fő eleme lekerekített csúcsban végződik,
- a megbízó mintájánál a fő elem alsó rögzítőelemeihez egy alul téglalap alakú, fölfelé elkeskenyedő, majd egy nyújtott téglalap alakban végződő és hosszirányú tengelye mentén több rögzítőelemmel ellátott, a fő elem hosszirányú tengelye mentén húzódó hátsó középső elem csatlakoztatható, míg az ellentartott mintánál – a csúcsára állított háromszögletű pajzs vízszintes éléhez, a lekerekítés kezdete előtt két, a háromszögletű pajzs hosszanti tengelyére szimmetrikusan elhelyezett heveder van varrással rögzítve, melyek a háromszögletű pajzs hosszanti tengelyének felezővonala alatt egy közös hevederhez csatlakoznak, és a közös heveder a háromszögletű pajzs alsó csúcsához varrással rögzített hevederdarabhoz egy kék színű oldható rögzítőelemmel van rögzítve,
- a megbízó mintájánál a hátsó középső elem hosszirányú tengelye mentén rögzítőelemek vannak, melyek egyikéhez keresztirányú szalag van rögzítve, amely át van vezetve a fő elem oldalának középső szakaszán rögzített vezetőelemet képező keskeny szalag egy nyílásán, és egy gomb segítségével rögzítve van, ugyanakkor az ellentartott mintánál a háromszögletű pajzs hosszanti tengelyének felezővonala mentén a pajzs egyik oldalához egy vízszintes heveder egyik vége van varrással rögzítve, míg a heveder másik vége a szemközi oldalra varrással rögzített hevederdarabhoz egy kék színű oldható rögzítőelemmel van rögzítve.

Az ISZT a tájékozott használó adott esetre vonatkozó megállapításához abból indult ki, hogy az Fmtv. indoklása a formatervezést egyértelműen a piaci verseny egyik eszközeként határozza meg, amely az áruk kelendősege szempontjából meghatározó jelentőséggel bír. Ezen túl a testület azt mérlegelte, hogy a baba kúszóruhák területén milyen használói kör szentel kellő figyelmet arra, hogy tájékozottsága elegendően alapos legyen ahhoz, hogy az egyes termékek közötti különbségeket felismerje, azokat megkülönböztesse egymástól. A

mindennapok során ilyen termékeket elsősorban a kismamák, kisgyermekes szülők vásárolnak gyermeküknek, és ők motiváltak abban, hogy az egyes kúszóruhák között a megjelenésük alapján különbséget tegyenek. Ezért a testület tájékozott használónak jelen esetben a kismamákat, ill. a kisgyermekes szülőket tekintette, akik a kúszóruhák kiválasztásakor a tőlük elvárható gondossággal tanulmányozzák a piacon kapható eltérő formai kialakítású termékeket, és döntésüknél figyelembe veszik azok formatervezett megjelenését is.

Az egyes minták közötti különbségtételkor a tájékozott használó figyelme a formai kialakítás azonosságain, hasonlóságain és eltérésein túl kiterjed a formai kialakítás hordozta jelentéstartalomra is. Az azonos összbenyomás irányába ható tényezőként értékeli, ha a két minta egymással asszociációs összefüggésben áll.

Az ISZT álláspontja szerint az előzőekben meghatározott eltérések, a két termék jellemzőinek különbözősége – tekintettel a fennálló csekély számú és a termékek megjelenését csupán kis mértékben meghatározó azonosságokra – a minták fent meghatározott tájékozott használóra tett összbenyomásának a különbözőségét eredményezik.

A testület úgy találta, hogy a megbízó mintája és az ellentartott minta szerinti kúszóruha megjelenése – a két termék kialakításának fent részletezett geometriai azonossága ellenére – eltérő összbenyomást keltő formai jellegzetességgel bír.

Az ISZT – álláspontjának kialakításakor – tekintettel volt arra is, hogy baba kúszóruhák nem alakíthatók ki a vizsgált kialakításoktól jelentősen eltérő megjelenéssel, mert azt a baba biztonsága, a kúszóruha funkciója jelentősen behatárolja, ami az alkotói szabadságfok korlátozott voltára utal. Ilyen esetben a fennálló azonosságok kisebb súllyal veendők figyelembe az összbenyomás azonosságának a vizsgálatokor, mint a két kialakítás közötti eltérések. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy mivel a szerzőnek nem állt módjában az oltalom alatt álló mintától lényegesen különböző formai kialakítással ellátni a termékét, ezért a tájékozott használó figyelme – aki a teljes piaci kínálatot veszi viszonyítási alapul – inkább irányul a részletekben megjelenő különbségekre.

A fentiek alapján a feltett kérdésre az Iparjogvédelmi Szakértői Testület válasza a következő.

Bár az újdonság és az egyéni jelleg megléte, illetve hiánya a mintaoltalom megadására irányuló eljárásban, illetve a mintaoltalom megsemmisítésére irányuló eljárásban kerül megálgapításra az SZTNH, jogorvoslati eljárásban pedig a bíróság előtt, a testület az újdonság és az egyéni jelleg *tartalmi* kritériumai alapján azt állapította meg, hogy a GB*** lajstromszámon oltalom alatt álló minta nem azonos a kérelmező HU*** lajstromszámon oltalom alatt álló mintájával, és attól nem csupán lényegtelen részletekben különbözik, így a kérelmező oltalom alatt álló mintája a korábban nyilvánosságra jutott mintához képest újnak tekinthető. A kérelmező mintája az ellentartott mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tesz, így egyéni jelleggel rendelkezik.

Összefoglalás

Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület az alábbiakban összegzi a szakvélemény készítésére irányuló megbízásban foglalt kérdésre vonatkozó megállapításait.

A GB*** lajstromszámon oltalom alatt álló minta nem azonos a kérelmező HU*** lajstromszámon oltalom alatt álló mintájával, és attól nem csupán lényegtelen részletekben különbözik, így kérelmező oltalom alatt álló mintája a korábban nyilvánosságra jutott mintához képest újnak tekinthető. A kérelmező mintája az ellentartott mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tesz, így egyéni jelleggel rendelkezik.

Dr. Gonda Imre, az eljáró tanács elnöke

Jámbor Eszter, az eljáró tanács előadó tagja

Dr. Vass László Ádám, az eljáró tanács szavazó tagja

Összeállította: dr. Cserhádi-Füzesi Krisztina